

KOMÁROM és VIDÉKE

PÁRTONKIVÜLI FÜGGETLENSÉGI 48-as HETILAP.

Megjelenik: Vasárnap a kora reggeli órákban.

Előfizetési ár:
Égész évre helyben 4 korona vidéken 6 korona.
Fél évre " 2 " " 3 "
Negyed évre " 1 " " 1.50 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Kis-Baross-utca 1. sz.

Előfizetési és hirdetési díjakat a kiadóhivatal vesz fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 15 szög 1 korona.
Minden további szó 6 fillér. Nyitótéri közlemények
garmond sora 30 petit sora 40 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

V. évfolyam.

37. szám.

Komárom, 1908. szeptember hó 20

Ellenmozgalom.

A veszedelmek ellen kell szövetkeznünk, hogy szövetkezett erővel ellenállhassunk. Ellent kell állnunk, mert ha még mindig békés türelemmel nézzük végig ama dolgok fejlődését, melyek mint destruktív irányzatok törnek utat, akkor befellegzett nekünk és igazságunk veszve van.

Tehát védekeznünk szükséges és ama irány ellen s teljes erőnkkel munkálkodni, hogy a destruktív irányzatot teljesen lehetetlenné tegyük.

Igen, erre a szövetkezésre int a parancsoló kötelesség, melyet teljesíteni szükséges, mert ezzel ellensúlyozzuk ama dolgok fejlődését, melyek a béke, a szeretet, az egyetértés, a vallási türelmesség igazi szentségének megcsorbitására törekszik.

A klerikalizmus felhasznál minden eszközt, melyet szentesítve lát céljának elérése végett. Minden olyan mozgalmat, de nem csak mozgalmat, hanem bizonyos intézményeket, melyek bár a közjó, az általános humanizmus gyakorlását jelentik, és nem tartozik a klerikalizmus kebelébe, azt erkölcsstelennek ítél s csak azt tart erkölcsösnek, amire maga, a szent

és csalhatatlan pápa adja a legszent ségesebb áldását.

A legjogosabb kifakadása nyilvánult meg a protestantizmusnak abban, midőn „Ne temere“ pápai enciklika ellen fejezte ki tiltakozását.

Hogy egyszerűen a pápa ágyaságnak deklarálja azt a házasságot, melyet nem a katolikus pap köt egybe, nagyon természetes, hogy az ilyen kijelentésre a legjogosabb fölháborodás jut megnyilatkozásra, mert a pápai enciklika nem jelent ebben a tekintetben mást, mint egy valóban gyarló kifejezést. Hogy az ilyen házasság szerinte nem lehet más, mint prostitúció ebben a csalhatatlan pápa rendkívül téved.

Értjük a protestánsok tiltakozását és ebben a tiltakozásban egyet kell érteni minden szabadon gondolkodó embernek.

Hogy a katolikus egyház magában mennyire elfordult az evangéliumtól s mennyire nem értékeli azt, bizonyult számtalan sok példával.

A katolikus Népszövetségek, a kongregáció és egyéb szervezetek miért vannak? Talán, hogy a hitet a katholicizmus alapján megerősítsék? Hiszen erre a célra fennállnak az is-

kolák, melyben éppen a mai tanítási rendszer alapján gyakorolják a vallási érzés fejlesztését. Tehát a vallási érzést az iskolák útján ugyanis megerősítik. De a Katolikus Népszövetségek, a Kongregációk nem csak erre törek-szenek, hanem arra is, hogy vissza idézzék a középkort minden bűnös itézményeivel. Ezt pedig a már a 21-ik századba fejlődő kornak megtűrnie nem szabad. S éppen mivel kulturális érdekekről lévén szó, tehát rendkívül szükséges a szövetkezés, hogy a „tettek katholicizmusával“ szemben határozottan és nyíltan a tettek protestantizmusa lépjen fel.

Zsilinszky Mihály a volt államtitkár fellépését a leghatározottabban helyeseljük s azon felhívása érdekében melylyel az ellenakciót teszi nyilvánossá mellette vagyunk s erkölcsi kötelességünknek tartjuk, hogy propagáljuk. A klerikálisok sajtói, persze bizonyos animozitással fakadnak ki Zsilinszky derék és bátor magatartása ellen. Ezt persze meg is tudjuk érteni, hogy miért. Azt, hogy izetlenségnek deklarálják a klerikális sajtóban Zsilinszky magatartását az elfogultak, ezt csupán fanatikuságukból kifolyólag teszik.

Érdekes azonban, hogy ők a fele-

„Komárom és Vidéke“ tárcája.

Az Éjszaka meséi.

I.

A PÉNZ

Írta: Vári Jenő.

Vilmos bácsi az 70 éves — szivaros gyerek fáradtan csoszogott elő valahonnan a kassza tájkáról. Hajnalodott. A nagy tükrös ablakok fojtos, piszkos függönyein átszűrődött a lilás, reggeli fényesség. Gyűrődött, szürke arccal kopogtatott az éjszaka kapuján a nappal.

Zizegve, pisilálkolva égtek a nagy ivlámpák. A pincérek már alig tudták vonzolni magukat, a főpincér, a kövér Pista részegen dülöngött egyik asztaltól a másikig.

Az éjszaka, tarka színes, virágai felernyedten ültek a széles bársony pamlagokon. A mindig jó kedvű leányok, szomorúan bágyadtan néztek maguk elé s az udvarlók; éjszaka asszony sápadt fiai titokban számlálgatták zsebükben a garasokat . . .

Lassanként kiürült a kávéház. Ketten maradtak csak ott, két letört szomorú ember. Egy borotvált képű fiú, meg egy

álmos szemű leány. Lopva nézegették egymást és féltek, reszkettek, hogy valamelyikük felkerekedik és akkor ott marad egyedül . . .

Behallatszott az ébredő város, ideges lázas morajlása, a körüti villamos kocsik, csilingelve vágattak bele a reggeli ködbe. Künn ébredt nyújtózkodott az élet, zugva, tüvöltve kezdődött a véres harc a mindennapi morzsiért. — A gyűrött plasztronu pincérek ásitozva, álmosan néztek a két otffejejtett vendégre. Szemükkel dühösen tuszkolták őket az ajtó felé, a lepattogzott festékű repedezett fája székekből valóságos bástyákat raktak közéjük . . .

— Hová mehetek ilyen korán. Ebben a kutya, sokkapuju városban nincs egy sarok amely az enyém lenne. Nincs egy ember, aki megkérdené, hogy mért borotvált az álom, miért szakadt a ruhám? Nincs senki aki megfogná lázaktól reszkető forró kezemet. Nincs senki. El kell pusztulnom . . . Bele kell fulladnom a piszkokba, — összefagyva, éhen kell lerogynom valamelyik hajnalon az utcaköve . . . És jönnek majd az izmos, kialudt, tiszta ingű, emberek és jóleső mosolylyal szánakoznak majd rajtam átsuhan a lelkükön a meleg érzés, hogy ez rajtuk

nem eshetik meg: mert ők dolgoznak mert ők hasznos polgárai az államnak . . . és megsimogatják gondolatukban a lágytapintásu bankókat a jóllakott bitangok. És én elpusztulok mint egy árokba dobott idétlen kutya-kölyök erőtlenség, némán. — Hová mehetek? Mindegy akárhová! — Csak ki innen, ki az utcára, a ködbe, várni azt amit magam sem hiszek, hogy eljőjön. — Kicserepesedett ajkakkal kiitta az előtte álló poros vizet és ment imbolyozva, véres, álmos szemekkel. Sovány, vézna teste úgy libegett a ködtengerben, mint valami szárnyatörött itffejejtett mesebeli madár.

— Na Böske, talán itt akarsz aludni? — kérdezte hebegve a tátongó főpincér a leányt.

— Megyek már, a kávé majd holnap . . . tudja Pista ma nagyon rosszul ment nem volt senki.

— Jól van, de holnap nincs hitel — úgy is eléggel tartozol már . . .

— A leány nem szólt semmit, holnap, ki tudja megéri-e a holnapot? A holnap virágos kertjébe oly nehéz a belépés a szeges tetejü — ma kerítését ki lépheti át? Szegény derékba törtember, élete csak a mai szerelme

kezeti háborúságot nem izetlenségnek, hanem izlésesnek, erkölcsösnek tartják. Becsülni tudjuk a liberális katolikusok eljárását, amidőn elítélőleg nyilatkoznak a pápai enciklika s általában minden felekezeti hecc ellen. Tehát akadnak a katolikusok között kivételek s ezek természetesen a liberálisok, akik a valószínűség szerint inkább a protestantizmus felé hajlanak, mint a gyűlöletet szító katholicizmus felé.

A protestánsok zászlóbontása egy jele annak, hogy a klerikalizmus elhatalmasodása ellen gördüljön s jelenti azt, hogy a szeretet és a felekezeti béke megóvassék és tiszteletben tartassék.

Magyarországot kultur országgá kell emelnünk, de ha türelemmel nézzük, hogy az országot ekklerikalizálják, úgy akkor merényletet követünk el a kultúra ellen és szabad utat engedünk a klerikalizmus fejlődésének.

Az antiklerikális mozgalomban mint liberális gondolkozó és érzelmű hívei részt kell vennünk s dolgoznunk kell, hogy Magyarország szabad és független és a felekezeti békének példás hazája legyen.

Állam és egyház.

Ezt a két szervezetet Magyarországon ma egymás nélkül elképzelni lehetetlen. Sajnos ez a szomorú tényt megállapítani nagyon könnyű. Tapasztalhatjuk itt Komáromban is, hogy az állam az egyház javára milyen nagy szeretettel működik.

A szt-Benedekrend a főgimnázium felépítésének javára az állam jelentékeny összeggel járult. Ugyancsak a város sem zárkózott el a bőséges adakozástól s mindennek dacára sem az állam, sem a város nem veszi észre azt föltűnő hibát, amit elhárítani szükséges. Tudniillik a főgimnázium osztályaiiban a kereszt föltűnően üggy, még ez

az elérhetetlen, nagykincstű Holnapot ki látja meg?

— És ment. — Vedlett ridiküljét szomorúan lobálta foszlott keztyűs kezében.

— A Duna fölött lassanként, foltokban oszlott a köd. Látni lehetett a szürke uszó jégtáblákat. Mátyás templom tornya mint valami őrt álló óriás dárdája meredt az ég felé. Felgyűrt galléru, didergő emberek jöttek át a hidon.

— Maga is Budára megy?

— Igen, dolgom van az egyik miniszteriumban, már nem érdemes lefeküdni. És maga kisasszony?

— Én nem tudok még ilyenkor aludni. Ideges vagyok. Az orvos azt mondja, hogy sétáljak sokat.

— Ha akarja menjünk együtt. —

— Jó.

— És mentek együtt, egymásba kapaszkodva mint két egybefolyó bizonytalan szürke pont.

— Hazudtam magának, nincs semmi dolgom itt Budán. — Egyáltalában nincs sehol sem dolgom. Talán ha nem szólít meg többet másnak se lenne velem dolga soha.

— Nem értem. — Ugy beszél, olyan

ellen kifogásunk nem is lenne annyira, hanem megütközünk azon, hogy a gimnáziumba úgy a református mint a zsidó vallású növendékek járnak, akiket a katolikus papok tanítanak. Ez persze nagyon furcsán tűnik föl, de ennek oka a hibás rendszer. Ha az állam és a város jelentékeny összeggel járultak a gimnázium felépítéséhez, úgy akkor föltétlen jogos az, hogy az iskolában református valamint a zsidó vallású tanítók is gyakorolhassák hivatásukat. Az állam és a város költségéről lévén szó s ezen összegek nem merülnek csupán a katolikus vallásúak adózáisából, hanem minden polgár adózásából. Éppen ezen szempontból fixirozva a főgimnázium ügyét, tehát változtatást követelünk. Ott ahol református és zsidó növendék tanul, ott református és zsidó tanító tanítson is. A katolikus egyház nem sajátíthatja ki magának az iskolát, különösen, amikor az állam és a város járult jelentékeny összeggel a gimnázium felépítéséhez. Nem szabad, hogy oly könnyelműen fogjuk fel a dolgot, mert a klerikalizmus nem vehet magának több jogot a tanítás szabadságában, mint a más felekezetek. Az iskolában a református és a zsidó vallású növendékek mellé ugyanilyen vallású tanítókat is rendeljenek. Ez felel meg a helyes rendszernek és ezt akarjuk is.

A szabadtanítás ellen.

A közoktatásügyi kormány, mint a népbutítás védője.

A „Huszdik Század“ szerkesztője, Jászi Oszkár leleplezte azt a manipulációt, melyet a közoktatási kormány éppen a tanítás szabadsága ellen terveztetett.

Ugyanis a „Magyar Társadalomtudományi Egyesület“, mely hivatott arra, hogy ellen-súlyozza a Társadalom Tudományi Társaság akcióját, most is megnyilatkoztatta megbotrántató eljárását.

Apponyi megbízatást adott Jancsó Benedek dr.-nak, hogy készítsen egy terve-

zavarosan csillognak a szemei, mintha ivott volna. — Pedig egész éjjel — szemközt ültünk a Yonseban. Láttam, hogy egy picolónál nem ivott egyebet.

— És lássa még is rézeg vagyok. Rézeg vagyok attól a bortól amit mások ittak meg, fáradt vagyok azoktól az örömtől amiket mások élveztek. Beteg vagyok az élet betege. A mások életének a nyomorékja vagyok, vágyószemű lehetetlen béna nyomorékja. Holnap váró, a szives jövődő haldokló lelkű vőlegénye vagyok. Ne ijedjen meg, semmi bajom. — csak a láz. — az átvirrasztott éjszaka.

— Hát menjen haza.

— Menjek haza? Ugyan mutassa meg hol van az a hely ahova én mehetek? Két hete, hogy éjszakáról-éjszakára, lebujszokban, éjjeli kávéházakban alszom lopva egy-egy negyed órát. Lakás! Ágy! Meleg szoba! Én már csak nevetni tudok ezeken az elérhetetlen fogalmakon. Az a picoló, az volt a tegnapi, a mai ebédem, vacsorám. Az a husz fillér, amelylyel a hidpénzt fizettem, talán a legutolsó hatosom.

— Ilyen az én szerencsém. Tudja-e, hogy miért szólítottam meg. Azt hittem, hogy majd hazavisz magához. De hát persze így.

zetet, mely a tanítás szabadságát megfojtja. Erre Jancsó vállalkozott és el is készítette, s már a tervezetet nyomtatott példányban be-terjesztette.

Ezzel a cézzal feltétlenül oda akarnak irányulni, hogy a felnőttek oktatása ne a tudomány szellemében, hanem határozottan a mai rendszer változatlan módja szerint nyilvánuljon meg.

A Társadalomtudományi Szabadiskolának persze rendkívüli jó hatása bizonyosodott be. Ennek az eredményessége pedig most éppen arra ösztökéli a közoktatásügyi nagy tekintélyt, hogy gátat vessen ennek a tanításnak, mert különben még Magyarországon a legutolsó munkás ember is kultur ember lenne. No és hogy függne ez össze, hogy bürokrata és munkás egy színvonalra kerüljön Isten ments erre még csak gondolni is. Hiszen ez valóságos szellemi felszabadulást jelentene. Már pedig, hogy is lehessen azt csak elképzelni, hogy Magyarországon a szellem, a gondolat szabadságot érjen.

Már ez a kormány eléggé bebizonyította ama sajtóságos működését, amit nem vagyunk eléggé képesek kárhozatni. Szeretnők tudni azt, hogy azok, akik folyton ajkukon hordják a Hazádnak rendületlenül légy hive oh magyar szózatát, vajjon miképpen vélekednek az olyan nemzeti munkálkodásról, melyet eddig is tanusított a kormány.

A tanítás szabadságát tisztelnünk kell s ha ellene bármilyen tervezettel is lépnek, mi is ébren leszünk. Ma is, holnap is és mindenkor azt mondjuk, hogy amig ilyen munkát végeznek a közoktatásügyi faktorai csak önmaguknak ártnak vele. A liberalizmus nem alszik csak félreállt, s közel az idő, amidőn újra kezébe veszi a kormány rudját és ez nekünk hasznosabb lesz.

Megrágalmazott becsület.

A vidékiek előtt rossz színben tüntetik a budapesti színésziskolákat nevezetesen jelenleg csak egy iskoláról lévén szó s éppen

— Hát magának sincs.

— Nincs.

— Ezt nem értem. Egy fiatal csinos leány! Hiszen erre van pénz. Alljon ki az emberek elé, tépje le a ruháit magáról, ne vessen a szemükbe és hullni fog a szent, a melegítő, az életet adó tüzes pénz zuhatag.

— Tegnap jöttem ki a börtönből. . . . Loptom. Megloptom egy gazdag vendéget. Nem magamért, a szeretőmnek kellett lakkcipőre. . . . Kinek kellek én most. . . . Mikor tegnap felmentem a télikertbe, nem akartak beengedni. Igazuk volt. Hiszen úgy nézek ki mint az eleven nyomoruság. A többiek, a kihizlalt, kövér szép ruhás leányok észre sem vettek. Ott ültem egy asztalnál és nem jött senki, aki egy pohár bort ízetett volna. Az utcára nem mehetek kínálni magamat. Bevisz a rendőr.

— Tudja mit. . . . Nem is tudom, hogy hívják.

— Böske. Kis Böske.

— Tudod mit Böske, gyere velem. Még magam sem tudom, hogy hova hivlak. De meglátod, hogy elérünk valahova. Kell, érted kell, hogy nekünk is jusson egy karjé kenyér. Eddig nem volt senki akiért áttem

ezért, nem mintha lándzsát törnének a színésziskola puritanizmusa mellett, hanem a tény megállapítását kívánjuk e helyen nyilvánítani.

Emlékeztükben lesz még olvasóinknak hogy néhány fővárosi lap milyen rágalomokkal illette Pálffy Ninát a Solymossy féle színésziskola tulajdonosát. Tudniillik olyan alávaló, az igazságnak meg nem felelő rágalomokat szórtak Pálffy Nina iskolájára, hogy szinte meggyalázó volt a színész iskola növendékeire is. Erdélyben azonban, hogy a rágalomok éppen rosszindulatból eredtek és csak ilyen uton korbácsolták a rágalomokkal Pálffy Nina színésziskoláját.

A rágalomok a bíróság elé kerültek, ahol minden bizonyítás nélkül álltak azok, akik csak rágalomozni tudtak. Tehát a Pálffy ügy tisztázása végett megemlítjük, hogy a rágalomoknak helye ott nem volt ahová voltak szórtak. Pálffy Nina iskolája magasabb színvonalon áll. Rendszeresített oktatásban részesülnek a növendékek. A tanerők a következők és tanítják Pálffy Ninát: Ének, szavaltat, testtartás, zeneelmélet, népszimű és operett, Dr. Farkas József főreáliskolai tanár: Színészet, történet, irodalom, francia nyelv, Szabó Ernő hírlapíró: esztetika, angol nyelvtan, Berki Ferenc a kolozsvári színház volt főrendezője: drámai gyakorlat, szavaltat, Neményi Ilona hangképzés, ének. Delli Lajosné: tánc. Tihanyi Gézával a Vígyszínház tagjával mos áll tárgyalásban az igazgató, akit valószínű, mint kiváló művészt tanerőnek megfogják nyerni.

Azok, akik a színész iskolába beiratkozni kívánnak, szeptember 14-étől kezdve lehet egész nap az intézet helyiségében Budapest VIII., Luther-utca 1/a II em.

Az érdeklődőknek ajánlhatjuk ezen jó hírnevű intézetet.

volna. Ha munkát kértem, nem adtak, koldulni, kölcsön kérni meg nem tudtam. De most fogok, érted fogok. Nyakamba veszem a várost, és lesz estére ha más nem is legalább egy ágyunk. De te légy mellettem, el ne hagyj, ha nem is szeretsz, hazudj, hissed el velem, hogy szeretsz.

— Nem, neked nem fogok hazudni soha. Meglátod, hogy milyen őszinte leszek. A rabod, a hűséges cseléded leszek.

Mentek összefogodva, szóltanul, büszkén, bizó szemmel. A szűk budai girbe, görbe utcákon lépcsőkön keresztül. Kiérték a duna partra. Előttük, prémes bundás ur ment, lustán, elhizottan. Kékes szivarfüst üszkált körülötte. — Siessünk egy kicsit — szólt a leány. Mikor elmentek mellette a lány visszafordította a fejét és belenézett megelégedett, jólakot szemébe. A férfi tekintete,

BLUM LAJOS

kőfaragó és sírkő-raktár
magyar művészek által tervezett modern síremlék raktára
BUDAPEST, VIII., KÖZTEMETŐ-UT 4.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Művész élet.

Látta-e már Budapestet éjjel? Konferenciér rovat.

Budapest a mulatók városa. Sajátságos azonban az a tény, amiről ugyan mi sem könnyebb meggyőződni, minthogy az embernek mindenre jut ideje csak arra nem, hogy unatkozzék. A nagy drágaságok dacára, a legolcsóbb mégis Budapesten a mulatozás, szórakozás. A komáromiak ebben ugyan nem örvendhetnek, mert ha sok mindentük van, de szórakozó helyük, mely méltán mondható annak, bizony nincsen. E szerint nem csodálható, ha az unalmasság komáromban egyike a legmegszokottabb jelenség. De hogy egy kissé kiheverjék magukat a komáromiak a köznapi unalmasságból ajánlatos, ha Pestre jönnek, hogy már jó előre is tájékozva legyenek, látogassák meg a Steinhart mulatót ahol fogalmat nyernek arról, hogy hogyan is kell szórakozni vidáman és kellemesen. Innen természetesen, mindenki láthatja Budapestet éjjel, amelyről ugyanis közhire van.

Molnár Lajos.

IRODALOM.

A Napló a legterjedtebb magyar hétfői újság. Szókimondó, független Bátorharcosa a közérdeknek. Független pártoktól és egyesektől. Az igazságot írja: Modern. Nem nézi a formát, utálja a sablont. Az újat, az eredetit keresi. Munkatársai a legújabb írói nemzedék forradalmat keltett kiválóságai köztük Szűts Dezső, Ady Endre, akit a napló hívtott haza Párisból. Szerkeszti: Jékei Károly. — Adminisztrációja: tökéletes. Minden hétfőn reggel pont 7 órakor Magyarország egész területén minden újságárúsnál kapható ára: 4 fillér.

Vidám Lapok címén indult meg e hó 5-én Válfy Géza kiváló poéta szerkesztésében és a modernkor jeles írók közreműködésével egy félhavonként megjelenő szépirodalmi folyóirat. Igazán kiemelkedik ez a maiak közül, mert minden tekintetben új, modern szép, tehát azt nyújt, amit a kor követel. A

mint valami ragadozó hűjja csapott a kis megtépedt, didergő leányra. Szinte hirtelen jött Éhségtől, álomságtól lázas szeméi látták a csillogó pénzeket, fagyott ujjaival már zsebébe csuszította őket. Eleresztette a fiu karját.

— Megbocsáss, de ma nem lehet. Majd holnap. Holnap kezdünk új életet. Ma még nem. Ha akarod este várj meg a Lonoreban

A fiu megállt és a leány mint egy hegyes, karsu penge, szinte belefurta magát a prémes bundába.

Két kutya verekedett lenn a paton, egy kicsi meg egy nagy. Egy eldobott, félre rugott csontdarabon. A nagyobb az erősebb felkapta és elszaladt vele.

Egy fiakker vágatott át a hidon, a leeresztett ablakból egy lyukaskeztyü integetett. Majd holnap, majd holnap!

lap kiállítása művészi, remek rajz tarkítja a lap borítékát. A Vidám Lapok-nak egyáltalán saalonszerű vonása nincsen. Ajánljuk a lapot. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest VII. Rákóczi-ut 60. Mutatvány számot ingyen küld. A Vidám Lapok-ból a következő verset közljük mutatoul:

A fátum.

Az egyik is ember — és az övé: semmi
Csak a gyilkos munka izzó tövisei.
Éjjel-nappal fárad, aranyat gyur sárból
Mégis alig lézeng a nyomoruságtól;
Rongyban, d rőcban jár nyirkos odukbán él,
Hol jajgat az inség és ahol nincs kenyér!
Koldus és hontalan
Haj — csak lelke van.
... Kiszivják a vérét, csontjából a velőt
Rabigába vonják ifjusága előtt
S ha kidölt — félhalva — a gazok, a gyávák!
Az utcára hanyják.

A másik is ember — és az övé: minden;
Fény hatalom, pompa. (Vele van az isten).
Nem izzad, nem fárad, munkát sosem látott
Mégis ő kormányoz egy egész világot
Milliókkal játszik, hogyha kedve tartja:
Sir, kacag a világ, amint ő akarja —
Király és félisten
Haj — csak lelke nincsen —
S lába elé hullnak tömjént myrrhát szórva
Hozsannát zengenek neki minden szóra;
Szentté avatják fel, glóriákat szőnek
A gonosztevőnek
Válfy Géza.

H i r e k.

Szeretsz!

Szeretsz. Tudom. S bár nincs okod
Előttöm félsz titkolod...
Szeretsz. Nagyon. Kicsiny kezűd
Kezembe téve megremeg...

Szeretsz. Tudom. Ényém szíved
Bár szavad hozzám jég hideg...
Szeretsz. Nagyon. Végtelemtől
És tekinteted elkerül...

Szeretsz. Tudom de büszke vagy
Bevallani az igazat...
Szeretsz. Nagyon. S szenvedsz sokat,
Mert titkolod a titkodat...

Szeretsz. Tudom. A lelkedet
Rejtett vágy szállja félbe meg...
Szeretsz. Nagyon. S a büszkeség
Legszebb álmaid tépi szét...

Sziliga Ferenc,

— Kereskedők tanácskozása a vasárnap munkaszünetéről. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés központi választmánya e hó 29-én tartja legközelebbi ülését. A gyűlésen állást foglal a választmány a vasárnapi munkaszünet szabályozásáról készített miniszteri előadói tervezet ügyében, megállapítja továbbá a családi otthonról szóló törvénytervezet dolgában az igazságügyminiszter elé terjesztendő véleményét.

Márvány, gránit és syenit

SIREMLEK

egyszerűbb és díszesebb kivitelben kaphatók

ELVALLAL: Építkezési, szobrászati és mindennemű egyéb kőfaragó-munkát, nagyobb szabású sírboltok, sírszobrok, uti kereszt, falburkolatok emléktáblák készítését, valamint helybeli és vidéki temetőkben síremlék javításokat, sírboltok vésését és aranyozását.

— **Az angol újságírók tanulmányutja.** A gazdasági tanulmányút céljából hozzánk jött angol újságírók szerdán a Balatonra mentek és megtekintették a balatoni halásztársaság halgazdaságát. Különösen érdekelte az angolokat a magyar tenger-halspecialitása: a fogas. Majd Balatonőrsre mentek, ahol Purgly Pál a balatoni halásztársaság igazgatója vendégelte meg őket. A vendégek elragadtatással szemlélték a szőlő termést és dicsérték a jó bort. Az angolok innen Fonyódon át vissza utaztak Budapestre. Csütörtökön Komáromba jöttek Komáromból Duna-őrsre, ahol a gazdaságokat tekintették meg pénteken a kisbéri és bábolnai állami méneseket szemlélték szombaton az ácsi és sárvári tejgazdaságot és sajtkészítést tekintették meg. Az utazási programot e hó 29-ig megállapították. A vendégeket tanulmányutjukon Német József földmivelésügyi miniszteri osztálytanácsos, Bakonyi Pál Golonya Jenő a „Hungary” szerkesztője kísérik.

— **A komárom-ersekujvári vasút** folytatásos kiépítésére Kiss J. Jenő budapesti mérnök-vállalkozó 1,532 8 3 K-val tett ajánlatot, amelyet a miniszter elfogadott.

— **Székház.** A komáromi pénzügyigazgatóság új székházának tatarozási munkáira 3623 K előiránnyal szeptember 20-án d. e. 10 órakor a pénzügyigazgatóságnál verseztyárgyalás lesz. Bánatpénz 5 %.

— **Vasuti állomásjelző-készülék** Papp-Vary Elemér honvédszázados és Krecsmáry Lajos üzemvezető Nagyváradon elmés készüléket találtak fel és szabadalmaztattak. A készülék célja a vasuton való utazásnál minden kocsiiban idejekorán jelezni az egyes állomások nevét, a melybe a vonat érkezik. Ez kellő időt biztosít az utasoknak a kiszállás előkészületeire. A két végállomás közötti vonalon lévő állomások neve egy szalagra van nyomtatva. A szalag két vége két hengere van erősítve és föltekercselve. A hengerek elfordításával a szalag mindig tovább mozog és mutatja a legközelebbi állomás nevét. A hengert két egymástól különálló, egymással ellenkező irányban működő rugóművel ellátott óraszerkezet hozza mozgásba. A vonatvezető kocsijában van egy nyomógomb, melynek vezetéke egy áramforrásból kapcsolatosan elágazik az egyes készülékekhez.

— **Anyakönyvi kivonat.** Születések: Fried Olga, Juhász Endre Ipvitz Edit, Molnár Erzsébet, Boros Mária, Huszlicska Dániel, Sugár Gyula, Tóth Antal, Kocsis Lajos, Trendler József, Horváth Lujza, Guzski Sándor, Pethő Béla, Léhner Sándor, Tóth Gizella, Argai Ilona, Kiss Gizella, Petrovics Margit, Schläffer Margit, Komáromi Mária, Hacker István, Nagy Margit, Major Ilona, Ugráncsik Erzsébet, Varga István, Elekes László, Nagy Mária, Csak Julia, Kökény Juliána Holcer Emilia, Fülep Irén, Brocky Rozália, Lőrinc Ignác, Rarkó Béla. Házasságok: Dürr Alfréd és Nagy Karolin, Nagy Gáspár és Huszár Mára, Panyi József és Gaborek Anna, Langschádl Gyula és Tóth Paulina, Szényi Gyula és Goda Juliána. Halálozások: Luka István, Luca István, Cserpes István, Lauberger Ferenc, Samu Emma, Farkas Brigitta, Katona Alajos, Bühn Ottó, Fekete Ignácné, Csicsó Katafin, Özv. Szilvassy Mihályné.

Nyugat. 18-ik száma szeptember 16-án megjelent remekszép tartalommal. Ebben a tekintetben a Nyugat nem takarékoskodik sőt éppen a legélvezetesebb, legjobb verseket, novellákat és egyebeket közöl a legjavából.

Legutóbbi számában a következők jelentek meg: Ignatus: Ev nap (Vers), Balázs Béla: Dialógus a dialógusról. Kemény Simon: Az özvegy (Vers), Rónai Mihály: A csuda (Novella). Szilasi Vilmos: Görög derű. Lesznai Anna: Négy vers. Bresztovszky Ernő: A mozi. Gellért Oszkár: Csak ennyi (Vers), Nagy Lajos: Mariska és János. Ady Endre: A nincsen himnusza — Gonosz csókok tudománya (Versek). Figyelő: Carmen lugubre (Kézi Pál). A gymnasi m (Hatvány Lajos). Ábrányi Emil (Gellért oszkár). Temetés (Kézi Pál). A népszinmű (Schöpflin Pál). Egyházművészet (Lengyel Géza). Helyben minden könyvtárban a Nyugat megkapható.

Felelősszerkesztő: **Oppenheim Vilmos.**

Laptulajdonos: A Komárom és Vidéke lapkiadóvállalat.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

100000 drb - készlet **Szegfülszörzsa** 100000 drb - készlet

Skorka János róza és szegfütelep tulajdonos, ajánl direkt külföldről beszerzett óriás virágu Rem szörzűket és nyakba nemesített bukor-rózsákat. E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékos engedélyezék. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Több díjjal kitüntetett nagy virágkereszetben mindenféle csokrok, koszorúk melyen leszállított áron készíttetnek. — **Tenyésztőtelepemről** vágott virágjaimat és begyökeresedett cserepekben nyíló rózsákat, szegfüket, jácintokat stb., a legolcsóbb napi áron szállítom. — Sok nemesfajú szegfümagvalmíróról szóló név- és árjegyzékkel készséggel szolgálok.

Skorka János
: 5 hold róza- és szegfütelepe :
: : B.-Szarvason. : :

Nincs gondja hogy kinek hitelezhet, ha megbízásaival felkeresi a **DÉLVIDÉKI HITELTUDÓSÍTÓ IRODÁT** Szeged, Kelemen-utca 5. Magánkutatások és mindennemű diszkrét megbízások lelkiismeretesen teljesíttetnek. *Válaszbélyeg mellékelendő.*

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely a magyar irtalmaareud tulajdona. Elsőrangú kénes hővízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes szappanfűrdők, uszodák, török- és márványfürdők, hőleg-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők, ivók, és belég; zseli kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelési utányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve.

Az igazgatóság

A kertnek legszebb díszét képező ezüftfehér - levelű

ezüftfenyőt

(Picca pungens argentea.)

50—60	cm	á K	5.—
70—80	"	"	8.—
90—100	"	"	10.—
100—120	"	"	15.—
130—150	"	"	20.—
180—200	"	"	30.—
220—250	"	"	40.—

ezüftjegenyefenyőt

kalifornia fehér jegenyefenyőt (Aies concolor.)

50—60	cm	á K	2.—
70—80	"	"	4.—
90—120	"	"	6.—
130—150	"	"	8.—
160—180	"	"	10.—

ajánl

NIEMETZ W. F. faiskolája Temevár.

Gyümölcs és díszfáról szóló árjegyzéket kívántra készséggel küld a faiskola. 35-41

Makulatur papir

kilónként

7 kr.-ért kapható a „Pannonia” köngy-és papir-kereskedésben, Baross-u. 6

Csak egy papirt szívunk, ez pedig

ABADIE

MITIGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsav ásványvíz erre a legbiztosabb óvószor.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavsziviek királya égest rögtön megszünteti, páralan étvágygerjesztő, használatá valódi áldás Kedvelt borbiz!

AGNES-forrás

Olcsóbb a szódavíznél!

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kifünő asztali bor-és gyógyvíz, a gyomor-és gyomorhajosoknak. Middenűtt kapható!

Főnküár: A Komáromi Vendéglősök, Korcsmárosok és Kávésok szikvizelőállító szövetkezeténél.

TÉVEDÉS,
ha valaki azt mondja, hogy
jobb kávét vagy edig olcsóbb-
ban tud kávét állítani mint
Fratelli Deisinger
: fumei cég :
Budapesten
: a királyi bérpalotában. :

Varró gépek
Singer
Kaysner
Gritzner
Centrál bobbin
Adria karikalajos
varró gépek
résztel. fizetésre kaphatók
HOFFMAN SIMONNÁL
Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Szőlőoltvány! Szőlővessző!
A világhírű Delaware adja a legjobb
bort; oltani permetezni nem kell!
Gyökeres 1000 drb. 100 kor., sima
50 kor. Szőlőoltványok ezere 140
kor., a legnemesebb fajokból. Ár-
jegyzék ingyen. Rendelési cím:
Szigyártó Nagy Mihály
Felsőszeged, (Somogy.) 1-16. 1/18.

Czimbalmot
ne vegyen meg
Reményi Mihály
a m. kir. zeneakadémia
házi hangszerkészítőjé-
től árjegyzéket nem
hozott Budapestről,
Király-u. 58. Minden hangszerről árjegyzék
külön-külön kéréndő. 1-52. 1/18

Alulírott felhívom a nagy-
rabecsült építő közönség b.
figyelmét
**építési
irodámra.**
Komárom-Ujváros // Telephon szám
Igmándi-ut. 111.
Teljes tisztelettel.
Hajagos Andor
Építész és okl. építőmester.

NOXIN
A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM
NOXIN
szafalmazott
KULCSORAL

Minden jobb üzletben kapható
Hohsinger Testvérek
Budapest.

Okos ember
nem vesz **ingyen**
képet, mely nem jó mert
5 koronáért **kap**
művészi kivitelt
festményt
ha kis lényképét beküldi és
ezen hirdetésre hivatkozik
: FÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS :
FESTÉSZETI MŰINTÉZETHEZ
: BUDAPEST, :
VI., Nagymező-utca 66/a.
: Pontos cím kérérik. :

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók
„HERKULES” kettős nyomószerkezettel kézihajtásra
HYDRALIKUS SAJTÓK
magas nyomás és nagy munkaképesség számára
Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, boggyózó gépek
Teljesen felszerelt
szűrőtelő készülékek állandóan és kocsihoz szerelve.
Lé-sajtólók, boggyó örlők.
Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs hámozó és vágó gépek
Szabad, önműködő, hordozható és szállítható
„SYPHONIA”-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.
Szőlő-ekék
gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint
MAYFARTH PH. és TÁRSA
gazdasági géppárai, vasöntődéje és gőzhámorai által
BÉCS, III. Taberstrasse 71.
Küldetve 610 arany, ezüst éremmel stb.
Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárusítók keresetnek

PANNONIA
Rakjaron vannak a községi elemi és kath.
népiskola, a főgimnázium, polgári fiu- és
leányiskolákban használatban levő
könyg- és papírkereskedés **tankönyvek** új és használt **fanzerek,**
állapotban.
KOMÁROM, írószerek és rajzeszközök a legnagyobb választékban.
BAROSS-UTCA 6. Tankönyvek kötése 20 fill. feljebb.

Már nem drága az írógép!
„MOYA“ elsőrendű írógép
csak **200 korona.**

Csekély részletfizetésre 20 %-kal drágább. Látható írás, erős billentyűkkel, a legfinomabb angol acéiból. Az angol ipar remeke. Mindenki egy napi gyakorlat után feltűnő gyorsan ír rajta. Irodáknak, hivataloknak, kereskedőknek stb. nélkülözhetetlen. Kiváncsra utazóink által eredetileg bemutatjuk. Kezelése egyszerű. Nem romlik. 3 évi jótállás.

Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat
írógép-osztálya
Budapest, VII., Dembinszky-utca 28.

Nem kell többé gyufa se gyertya a háznál!

Világszabadalom!

„Viktoria“ villamos öngyújtó készülék.
Disze minden asztalnak! Éjjeli lámpa helyett is használható.
Egy nyomás által megvilágítja a szobát!
Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A belevaló sav **50 fillérért** mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!
Elegáns nikkelezett kivitelben 8 koronáért
utánvét mellett küldi a
„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat“
Budapest, VII. kerület Dembinszky-utca 28 szám.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatású vese és hólyagbajoknál.

Szénsavduskellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali víz.

Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyóymódrára használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és kővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Komáromi Első Takarékpénztár Áruosztálya

Telefon szám 145. **Komárom.** Kossuth Lajos tér 3.

Mezőgazdasági gépek, (járgányos cséplőgépek, motorok, rosták, vetőgépek stb.), továbbá az összes gazdasági cikkek s varrógépek nagyban és kicsinyben, előnyös fizetési feltételek mellett, részletfizetésre is kaphatók.

Áruosztály-főnök:
RAUSNITZ SÁNDOR.

Szent-László könyvnyomda Komárom.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja
1902. St. LOUIS Grand Prix.
Külföldi utazások kérjék mindenütt Szt.-Lukácsfürdő
Kristály-Ásványvizet!

Legyen mindennapi itald!
Természetes hidrokarbonátos ásványvízforrás, mely szénssavval telítetik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a
Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalatától Buzián

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA**
csak a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyosa.

Thiery Centifolium — Kenőcs.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.
A legjobb háziszerek gyomorhaj, gyomorégés, görcs, köhögés, mellhaj, Entzündung aller inneren Organe, köszvény, tagszagadás, mindenféle seb, sorvadás tályos daganat, Verletzungen jeder Art stb. ellen. — Így tessék címezni: **Védőangyal gyógyszerár**

Thierry A., Pregrada Rohics mellett.

Raktárak Budapest: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr. és Vértés L. Lugos.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a t. építő közönséget miszerint elváltak új épületeknek teljes elkészítését, javításokat, valamint tervek, és költségvetések, készítését, a legjutányosab árákért, *felelősség mellett.*

Az építő közönség b. pártolását kérve maradtam

tisztelettel

Kürthy Lajos

Képesített kőműves mester
és építési vállalkozó.
Komárom Viz-utca 16

PÉNZT

ne adjon addig **szőlőoltvány-** vagy **vesszőért**, míg nagy képes árjegyzékemet nem kérte be, melyet **ingyen és bérmentve küldök.**

Gyökeres és sima oltványokról, **DELAVARE** sima és gyökeres, továbbá európai sima és gyökeres **vesszőből 1 1/2 millió készlet.** Pontos kiszolgálás és anyagom jószágáról ezer és ezer elismerő levél tanuskodik. Cim:

Szücs Sándor Fia
szőlőtelepe, **Bihardiószeg.**